

نفر از بزرگان محل بود در میان هلهله و شادی چند هزار نفر از اهالی شهر به باغ جهان نما نقل مکان کردند. (۱)

مهدیقلی هدایت مخبر السلطنه که آن موقع آخرین روزهای مأموریت خود را در شیراز می گذراند (۲) در رابطه با حرکت مجاهدین شیراز، در دفتر خاطرات خود می نویسد :

شیخ جعفر محلاتی عزیمت به تنگستان کرد به میرزا ابراهیم بیغام کردم صحبت کنید شیخ منصور شود، جواب داد خودتان مستقیم اقدام کنید، رئیس کاپیه را نزد او فرستادم که این حرکت صلاح نیست فکر مراجعت را هم بفرمائید، گوش نداد.

۱۴ شوال غلامعلی خان ویس قنصل می نویسد از قرار مسموع مجاهدین از برای بوشهر حرکت می کنند و از جلو قنصلگری می گذرند، هر طور صلاح می داید تدارکی ببینید که سوء اتفاقی نیفتد. « رئیس نظمییه را خواستم و گفتم جمعیت را از راه کنار شهر هدایت کند که چند هزار نفر بودند خودم در موقع حرکت بیابان امام جمعه به بیرون شهر رفتم که مشرف بقنصلخانه است که اگر جمعیت بطرف قنصلخانه بیاید شخصا جلو بروم، میدیدم که از کنار شهر رفتند و بیشتر مشایخ بودند و قلیلی مسافر. » (۳)

شیرازیان تا چادر همدار آنها را بدرقه کردند مجاهدین از چنار همدار حرکت کردند و در عرض راه با کمال نظم می رفتند تا به کازرون رسیدند.

(۱) فارس و جنگل بین الملل ص ۱۲۳.

(۲) مهدیقلی هدایت در شعبان ۱۳۳۰ به حکومت فارس منصوب شد و تا ذی قعدة.

۱۳۳۳ در فارس خدمت کرد.

(۳) خاطرات و خطرات، مهدیقلی هدایت مخبر السلطنه ص ۲۷۱.

ناصر دیوان کازرونی با عده زیادی از اهالی و متابعین خود به استقبال آنان آمد و با تجلیل آنها را به کازرون وارد کرد و در «باغ نظر» منزل داد، عده معدودی از اهالی کازرون با مجاهدین همراه شدند آقا شیخ جعفر با همراهان از کازرون حرکت کردند و وارد بزازجان شدند (۱)

محمدخان ساعتی پیش از ورود مجاهدین وارد بزازجان شد و خیر و ورود آنها را به فرمانده خود «سلطان اخگر» و شیخ محمدحسین بزازجانی، و کازرونی داد شیخ محمدحسین، کازرونی، غضنفر السلطنه حکمران بزازجان و سلطان اخگر در جلو و سایرین در عقب به پیشواز آمدند. به اندازه دو میل که از بزازجان دور شدند سلاویه مجاهدین ظاهر شد که عده کمی سوار و مابقی پیاده پیش می آمدند.

آقا شیخ جعفر که بر الاغ سفیدی سوار بود همیشه احرا را از دور دید پیاده شد و پیش آمد و با همگی آنها را لطف کرد. محمدخان خواست دست او را بوسد مانع شد و از او نزد اخگر تمجید کرد و گفت از پرورده و تربیت شده شما همین توقع را داشته ایم، حقا هر دو برادر از حیث دیانت و نجابت و وطن دوستی سرآمد افران خود هستید. محمدخان در مقابل آقا سر فرود آورد و از این حسن ظن تشکر کرد، سپس مجاهدین وارد بزازجان شدند و در اداره تلگرافخانه و کاروانسرا فرود آمدند. (۲)

مجاهدین شیراز در بزازجان

همیشه خیر و ورود مجاهدین شیراز تحت رهبری آیت الله شیخ جعفر مجتهد محلاتی به بزازجان رسید، در بایگی که قبلا هم در بزازجان با احرا بود و اخیرا به بوشهر رفته بود تا با انگلیسها برای حکومت مجدد خود در بوشهر بندوبست کند فورا (لابد به دستور انگلیسها) خود را به بزازجان رسانید و همان طور که وابستگان به او در شیراز نظر داده بودند، قیادت مجاهدین را به عهده گرفت.

(۱) فاصله شیراز تا بزازجان ۲۴ فرسخ است.

(۲) فارس و جنگل بین الملل صفحات ۱۲۶ - ۱۲۷ - ۱۲۸.